

ביצה יז

תנו רבנן: יום טוב שחל להיות בשבת

בית הלל	בית שמאי
מתפלל שבע, מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת, ואומר קדושת היום באמצע	מתפלל שמנה ואומר של שבת בפני עצמה ושל יום טוב בפני עצמה
רבי אומר: אף חותם בה מקדש השבת ישראל והזמנים	

נוסח קצת שונה של דברי רבי: תני תנא קמיה דרבינא: מקדש ישראל והשבת והזמנים. דחייית נוסח זה: אמר ליה: אטו שבת ישראל מקדשי ליה? והא שבת מקדשא וקיימא! תיקון דברי רבי על ידי רבינא: אלא אימא: מקדש השבת ישראל והזמנים. פסיקת ההלכה: אמר רב יוסף: הלכה כרבי, וכדתרין רבינא.

תנו רבנן: שבת שחל להיות בראש חודש או בחולו של מועד, ערבית ושחרית ומנחה

תנא קמא	רבי אליעזר	רבן שמעון בן גמליאל ורבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא
מתפלל שבע ואומר מעין המאורע בעבודה, ואם לא אמר - מחזירין אותו	בהודאה. ובמוספין מתחיל בשל שבת, ומסיים בשל שבת, ואומר קדושת היום באמצע	כל מקום שהזקק לשבע מתחיל בשל שבת ומסיים בשל שבת, ואומר קדושת היום באמצע

קביעת ההלכה: אמר רב הונא: אין הלכה כאותו הזוג.

הלכה בעניין עירוב תחומין: אמר רב חייא בר אשי אמר רב: מניח אדם עירובי תחומין מיום טוב לחברו, ומתנה.

הלכה בעניין עירוב תבשילין: אמר רבא: מניח אדם עירובי תבשילין מיום טוב לחבירו, ומתנה.

הערה לגבי שתי ההלכות והקשר שביניהם: מאן דאמר עירובי תחומין - כל שכן עירובי תבשילין, ומאן דאמר עירובי תבשילין - אבל עירובי תחומין לא. מאי טעמא - דלמקני שביתה בשבתא לא.

תנו רבנן: אין אופין מיום טוב לחבירו.

חכמים	רבי שמעון בן אלעזר
ממלאה אשה כל הקדרה בשר אף על פי שאינה צריכה אלא לחתיכה אחת, ממלא נחתום חבית של מים אף על פי שאינו צריך אלא לקיתון אחד, אבל לאפות אינו אופה אלא מה שצריך לו.	ממלאה אשה כל התנור פת, מפני שהפת נאפת יפה בזמן שהתנור מלא.

פסיקת ההלכה: אמר רבא: הלכה כרבי שמעון בן אלעזר.

שאלה: איבעיא להו: מי שלא הניח עירובי תבשילין הוא נאסר וקמחו נאסר, או דלמא הוא נאסר ואין קמחו נאסר?

הסבר למה השאלה רלוונטית: למאי נפקא מינה - לאקנויי קמחו לאחרים.

אי אמרת הוא נאסר וקמחו נאסר - צריך לאקנויי קמחו לאחרים	ואי אמרת הוא נאסר ואין קמחו נאסר - לא צריך לאקנויי קמחו לאחרים
--	--

תשובה: תא שמע: מי שלא הניח עירובי תבשילין, הרי זה לא יאפה ולא יבשל ולא יטמין, לא לו ולא לאחרים, ולא אחרים אופין ומבשילין לו. כיצד הוא עושה - מקנה קמחו לאחרים, ואופין לו ומבשילין לו. שמע מינה: הוא נאסר וקמחו נאסר, שמע מינה.

עוד שאלה : איבעיא להו : עבר ואפה מאי?

תשובה 1 : תא שמע : **מי שלא הניח עירובי תבשילין, כיצד הוא עושה ? מקנה קמחו לאחרים, ואחרים אופין לו ומבשלין לו.** ואי איתא ליתני : עבר ואפה - מותר.
דחייה : אמר רב אדא בר מתנה : תנא, תקנתא דהיתרא - קתני, תקנתא דאסורא - לא קתני.

תשובה 2 : תא שמע : **מי שהניח עירובי תבשילין - הרי זה אופה ומבשל ומטמין, ואם רצה לאכול את עירובו - הרשות בידו. אכלו עד שלא אפה עד שלא הטמין - הרי זה לא יאפה ולא יבשל ולא יטמין, לא לו ולא לאחרים, ולא אחרים אופין ומבשלין לו. אבל מבשל הוא ליום טוב, ואם הותר - הותר לשבת, ובלבד שלא יערים. ואם הערים - אסור.**
דחייה 1 : אמר רב אשי : הערמה קא אמרת, שאני הערמה דאחמירו בה רבנן טפי ממזיד.

דחייה 2 : רב נחמן בר יצחק אמר : **הא מני - חנניה היא, ואליבא דבית שמאי. דתניא, חנניה אומר : בית שמאי אומרים : אין אופין אלא אם כן ערב בפת, ואין מבשלין אלא אם כן ערב בתבשיל, ואין טומנין אלא אם כן היו חמין טומנין מערב יום טוב. ובית הלל אומרים : מערב בתבשיל אחד ועושה בו כל צרכו.**
(בהבנת חנניה, בית שמאי מחמירים יותר בעניין עירוב ולכן אולי גם הברייתא שבה בית שמאי אוסר אם הערים גם לשיטת בית שמאי)

תשובה 3 : ת"ש **המעשר פירותיו בשבת, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל.**
דחייה : לא צריכא, דאית ליה פירי אחריני.

תשובה 4 : תא שמע : **המטביל כליו בשבת, בשוגג - ישתמש בהן, במזיד - לא ישתמש בהן.**
דחייה 1 : לא צריכא, דאית ליה מאני אחריני.
דחייה 2 : אי נמי אפשר בשאלה.

תשובה 5 : תא שמע : **המבשל בשבת, בשוגג - יאכל, במזיד - לא יאכל.**
דחייה : אסורא דשבת שאני.

בית שמאי אומרים שני תבשילין.
יש דעה שמנוגדת למשנתנו : מתניתין דלא כי האי תנא. דתניא,
אמר רבי שמעון בן אלעזר :

בית הלל	בית שמאי	
שני		כמה תבשילין?
נחשב כשני תבשילין	נחשב תבשיל אחד	דג וביצה שעליו
שהן שני תבשילין		אם פרפר ביצה ונתן לתוך הדג או שרסק קפלוטות ונתן לתוך הדג

כנוסח משנתנו : אמר רבא : הלכתא כתנא דידן, ואליבא דבית הלל.

אכלו או שאבד הרי זה לא יבשל עליו וכו'.
הלכה שקשורה : אמר אביי : נקטינן התחיל בעיסתו ונאכל עירובו - גומר.

